

Liite ohjelmaluonnokseen, versio 5 22.4.2020

4. Mahdollistavat edellytykset

Taulukko 12: Mahdollistavat edellytykset

Mahdollistavat edellytykset	Rahasto	Erytistavoite	Mahdollistavan edellytyksen täyttyminen	Perusteet	Perusteiden täyttyminen	Viittaukset asiaa koskeviin asiakirjoihin	Perustelut
Julkisten hankintamarkkinoiden tehokkaat seurantamekanismit	EAKR, ESR+	Kaikki	Kyllä	Peruste 1	Kyllä	<p>Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) https://urly.fi/1tiS</p> <p>Hilma (hankintailmoitukset) https://urly.fi/1tiU</p> <p>Hankintakalenteri https://urly.fi/1u1</p> <p>Julkisten hankintojen neuvontayksikkö https://urly.fi/1tiV</p> <p>Hankinnat.fi-verkkopalvelu tukee julkisten hankintojen neuvontayksikön työtä https://urly.fi/1xe7</p> <p>Hallintoviranomaisen koulutusaineisto https://urly.fi/1tiR</p>	<p>EU:n julkisia hankintoja koskeva lainsäädäntö on saatettu voimaan.</p> <p>Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) vastaa julkisten hankintojen säätelystä. TEM:n ja Kuntaliiton yhteistyönä on kehitetty julkisten hankintojen neuvontayksikkö.</p> <p>TEM vastaa myös julkisten hankintojen ilmoituskanavasta HILMA:sta. Hankintalain 5 §:ssä tarkoitettujen hankintayksiköiden tulee ilmoittaa lain 60 §:n mukaisesti Hilmassa tulevista sekä kansallisen että EU-kynnysarvon ylittävistä hankinnoista, käynnissä olevista kil-</p>

						<p>pailutuksistaan ja jo päättyneiden kilpailutusten tuloksista.</p> <p>Hankinnat.fi-verkkopalvelu tukee kuntasektorin julkisia hankintoja käsittelevän julkisten hankintojen neuvontayksikön työtä.</p> <p>Hankintakalenteri on avoin viestintäpalvelu, josta löytyy julkisen sektorin hankintayksiköiden uusimpia hankintapäätöksiä, ostopaikkaluetteiloita sekä tietoa tulossa olevista hankinnoista. Julkisissa organisaatioissa on osana taloussääntöä omat hankintaohjeet.</p> <p>Hallintoviranomainen on kouluttanut ohjelmakaudella 2014-2020 välittäviä toimielimiä julkisia hankintoja koskevista säännöistä sekä niiden soveltamisesta. Näin tullaan tekemään myös ohjelmakaudella 2021-2027. Myös hankkeiden aloituspalaverissa käsitellään tuen myöntämiseen liittyviä ehtoja ml. hankintamenettelyt.</p>
--	--	--	--	--	--	--

	EAKR, ESR+	Kaikki	Kyllä	Peruste 2	Kyllä	<p>Hilma (hankintailmoitukset) https://urly.fi/1tiU</p> <p>Hankintakalenteri https://urly.fi/1u1l</p> <p>Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) https://urly.fi/1xeb</p>	<p>Vaadittavat tiedot löytyvät kansallisista järjestelmistä.</p> <p>Voittaneiden tarjoajien nimet: Hankintakalenteri</p> <p>Alkuperäisten tarjoajien määrä ja valittujen tarjoajien määrä: Hankintakalenterin kautta hankintapäätöksellä.</p> <p>Sopimuksen arvo: HILMA</p> <p>Hankintakalenterissa julkaitavassa hankintapäätöksessä julkaistaan sopimushinta, mikäli se on julkinen (liikesalaisuuden piirissä olevaa tietoa ei julkaista). Jos sopimushinta ei ole julkinen, hinta näkyy päätöksen liiteasiakirjoissa, jotka ovat aina julkisia vain asianosaisille (Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999), 6§, 9§, 10§, 11§).</p>
	EAKR, ESR+	Kaikki	Kyllä	Peruste 3	Kyllä	<p>Kilpailu- ja kuluttajavirasto https://urly.fi/1xec</p>	<p>Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) valvoo julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön noudattamista. Valvonta kohdistuu hankintayksiköiden</p>

						<p>Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) https://urly.fi/1tiS</p> <p>Hallintolaki https://urly.fi/1xef</p>	<p>toimintaan, erityisesti keskeisiin lainvastaisuuksiin, esim hankintojen kilpailuttamatta ja ilmoittamatta jättämiseen. Valvonnalla puututaan mm. lainvastaisiin suorahankintoihin, toimittajien tarjouskilpailuun pääsyn estämiseen.</p> <p>Valvonnassa on kolme pääpiirrettä;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kantelumenettely (hallintolaki 8a), jonka tuloksena virasto voi antaa hallinnollista ohjausta hankintayksilölle 2) hankintalain 140 §:n mukainen laittoman suorahankinnan kieltäminen ja esityksen tekeminen markkinaoikeudelle 141 §:n mukaisten seuraamusten (tehottomuus, seuraamusmaksu, sopimuskauden lyhentäminen, hankintapäätöksen kumoaminen) määräämiseksi, sekä; 3) raportointi valvonnassa havaituista lainvastaisista tai haitallisista menettelyistä (hankintalaki 144 §), jolla ministeriön tie-
--	--	--	--	--	--	---	--

							toon voidaan saattaa järjestelmän toimivuuteen liittyviä ongelmakohtia.
	EAKR, ESR+	Kaikki	Kyllä	Peruste 4	Kyllä	Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) https://urly.fi/1tiS Julkisten hankintojen valvonnan tulosten raportointi https://urly.fi/1xeg	Hankintalain 144 § mukaisesti KKV:n Internet sivulla on näkyvissä kaikille raportit julkisten hankintojen valvonnan tuloksista. Hankintalain 172 § mukaisesti työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) vastaa seurantaraportin toimittamisesta komissiolle joka kolmas vuosi, TEM vastaa myös tietojen luovuttamisesta muiden jäsenvaltioiden viranomaisille. Hankintayksiköiden ja muiden viranomaisten on lain mukaan pyynnöstä toimitettava TEM:lle tarvittavat tiedot. Hankintayksiköillä on hankintalain 171 § mukaisesti oikeus saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta välttämättömät tiedot harkinnanvaraisten pois-sulkemisperusteiden olemassaolon selvittämiseksi.
	EAKR, ESR+	Kaikki	Kyllä	Peruste 5	Kyllä	Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) https://urly.fi/1tiS	KKV vastaa hankintalain 139 § mukaisesti lain noudattamisen valvonnasta (perusteessa 2 kuvatun mukaisesti)

					<p>Kilpailulaki (948/2011) https://urly.fi/1xeh</p> <p>Tietoa ja ohjeita, kartellit https://urly.fi/1xei</p> <p>Julkisten hankintojen valvonta, vihjepalvelu https://urly.fi/1xec</p>	<p>ja siitä, että tarvittavat tiedot luovutetaan 143 §:n mukaisesti kansallisille viranomaisille.</p> <p>KKV myös raportoi vuosittain lain valvontaa koskevasta toiminnastaan hankintalain 144 §:n mukaisesti. Raportin yhteenveto sisältää tiedot:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) valvontatoiminnassa havaituista lainvastaisista menettelyistä ja avoimuuden tai syrjimättömyyden kannalta haitallisista menettelytavoista sekä niiden yleisimmistä taustatekijöistä 2) 139 §:ssä tarkoitettujen toimenpiteiden määrästä ja sisällöstä 3) 140 §:ssä tarkoitettujen kieltopäätösten ja sitoumusten määrästä ja sisällöstä 4) 141 §:ssä tarkoitettujen esitysten määrästä ja sisällöstä sekä esitysten johdosta annetuista tuomioistuinratkaisuksista. <p>KKV toteuttaa Kilpailulain (948/2011) noudattamista,</p>
--	--	--	--	--	---	---

							ohjeistaa ja tiedottaa tarjouskeinoittelusta ja kartelleista. KKV:n Internet-sivuilla voi antaa vihjeen hankintoihin liittyvästä rikkomusepäilystä.
Välineet ja valmiudet valtiontukisääntöjen soveltamiseksi tehokkaasti	EAKR, ESR+	Kaikki	Kyllä	Peruste 1	Kyllä	TEM:n ohje: Vaikeuksissa olevan yrityksen tukemisen rajoitukset ja määritelmä https://urly.fi/1tiO Laki yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä (293/2017) https://urly.fi/1tiP	Välittävä toimielin tarkistaa ennen tuen myöntämistä valtiontukisääntöjen noudattamisen ja sen, että yleiset valinperusteet täyttyvät, esim. hakijalla on taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset hankkeen toteuttamiseen. Tuenhakija ilmoittaa hakemuksessaan aiemmin saamansa de minimis -tuen. Tarkistetut tiedot tallennetaan EURA 2021 -järjestelmään hankkeen valintamuistioon. Tuen hakijalta kysytään hakemuksessa, kohdistuuko hakijaan keskeneräisiä takaisinperintöjä. Tukea myönnettäessä rahoittaja selvittää, täyttyykö vaikeuksissa olevan yrityksen määritelmä ja tarkistaa, kohdistuuko yritykseen takaisinperintä. Selvitys tehdään tilinpäätöstietojen ja kansallisen Kasvu CRM -järjestelmän tietojen perusteella. Tie-

							dot kirjataan päätösesitykseen. Rahoittaja tarkistaa tiedot takaisinperinnöistä EURA-järjestelmästä sekä tarvittavassa laajuudessa eri tietolähteistä. CRM:stä saa tietoa yrityksille myönnetystä rahoituksesta. Tukea ei makseta, jos tässä tarkoitettuja keskeneräisiä takaisinperintöjä on. TEM:n velvollisuutena on tiedottaa ELY-keskuksia EU:n vireillä olevista takaisinperintätapauksista.
	EAKR, ESR+	Kaikki	Kyllä	Peruste 2	Kyllä	<p>EU:n keskeiset valtiontukisäännöt ja valtiontukisääntöihin liittyvä kansallinen lainsäädäntö TEM:n sivuilla. TTM-osasto koordinoi: https://urly.fi/1tiM https://urly.fi/1tiK https://urly.fi/1tiQ</p> <p>TEM:n opas de minimis -tuista https://urly.fi/1tiN</p> <p>Kuntaliitolla valtiontukiasi-oista: https://urly.fi/1tiL</p> <p>Hallintoviranomaisen aineisto https://urly.fi/1tiR</p>	TEM:n TTM-osasto vastaa Suomessa valtiontukien koordinoinnista (pl. MMM:n hallinnonala). TEM on julkaissut oppaan de minimis -tuesta. Oppaassa kuvataan de minimis -ehtoisen tuen myöntämistä. Kunkin tukimuodon toimivaltainen viranomaisella vastaa tukeen liittyvästä juridisesta neuvonnasta. Kuntaliitto tarjoaa neuvontaa valtiontukiasi-oissa maakuntien liitoille. Hallintoviranomainen kouluttaa ja ohjaa rahoitusta myöntäviä välittäviä toimielimiä rakennerahastoihin liittyvistä valtiontuen erityispiirteistä.

							Koulutusmateriaali on viranomaisten käytössä rakennerahastojen verkkopalvelussa. Hallintoviranomainen seuraa valtioneuvoston päätösten modernisaatiota sekä lainsäädännön muutoksia ja tiedottaa niistä internetsivuilla sekä uutiskirjeessä. Välittävät toimitukset vastaavat tuensaajien ohjauksesta ja neuvonnasta ja käsittelevät valtiontukikysymyksiä tuensaajien kanssa esim. aloituspalaverissa. Hallintoviranomainen ja välittävät toimitukset jakavat tietoa ja kehittävät osaamista valtioneuvoston päätösten soveltamisessa rakennerahastotoiminnassa.
EU:n perusoikeuskirjan tehokas soveltaminen ja täytäntöönpano	EAKR, ESR+	Kaikki	Kyllä	Peruste 1	Kyllä	EU:n perusoikeuskirja: https://urly.fi/1x6N Komission tiedonanto: Ohjeet Euroopan Unionin perusoikeuskirjan noudattamiseksi Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (ERI-rahastojen) täytäntöönpanon yhteydessä: https://urly.fi/1x6X	Suomen valtiosäännössä ja perustuslaissa (731/1999) turvataan ihmisarvon loukkauksittomuus ja yksilön vapaus ja oikeudet sekä turvataan yhteiskunnan oikeudenmukaisuus. Suomen kansallinen ihmis-oikeusinstituutio (NHRI) muodostuu ihmisoikeuskeskuksesta, ihmisoikeusvaltuuskunnasta ja oikeusasiamiehestä. NHRI kutsutaan

							<p>pysyväksi asiantuntijaksi ohjelman seurantakomiteaan.</p> <p>Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) määrittelee syrjinnän ja ihmisten yhdenvertaisen kohtelun. Sukupuoleen perustuvan syrjinnän kiellosta ja tasa-arvon edistämisestä säädetään tasa-arvolaissa (609/1986).</p> <p>STM vastaa tasa-arvopolitiikan valmistelusta, tasa-arvovaltuutettu valvoo lain noudattamista ja tasa-arvoasiain neuvottelukunta edistää sukupuolten tasa-arvoa.</p> <p>Hallintoviranomainen huomioi EU:n perusoikeusasiakirjan säännökset ohjelman valintaperusteissa, tietojärjestelmän tarkistuslistoissa hankkeiden valintaa, loppuraportteja sekä varmennuksia koskien. Tietosuoja ja henkilötietojen käsittely huomioidaan ohjelman toimeenpanossa. Rakennerahastojen sähköiset palvelut täyttävät lakisääteiset saavutettavuusvaatimukset.</p>
	EAKR, ESR+	Kaikki	Kyllä	Peruste 2	Kyllä		Hankkeita koskevat tiedot hallintoviranomainen saa tie-

							<p>tojärjestelmästä, johon sisällytetään tarkistuslistat koskien hankkeiden valintaa, tuensaajien loppuraporttien yhteydessä esittämää hankkeiden toteumaa, paikan päällä tehtäviä varmuksia ja tarkastuksia. Hallintoviranomainen saa tietoa perusoikeuskirjan noudattamisesta välittäviin toimielimiin kohdistamansa ohjauksen ja valvonnan kautta. Perusoikeusasiakirjan olennaisten säännösten noudattamista koskevat varmistukset sisällytetään välittävien toimielinten työn ohjausta ja valvontaa koskeviin tarkistuslistoihin. Hallintoviranomainen tarkistaa ennen seurantakomitean kokousten materiaalin toimittamista tietojärjestelmän raportoinnin kautta, onko toimeenpanossa tullut esille olennaisia tapauksia koskien perusoikeusasiakirjan noudattamista tai noudattamatta jättämistä ja raportoi niistä seurantakomitealle. Vastaavasti hallintoviranomainen raportoi mahdollisista kanteluista tai valituksista asiaa koskien.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							Hallintoviranomainen kuvaa raportointijärjestelyt seurantakomitealle ohjelman hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvauksessa.
YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen täytäntöönpano	EAKR, ESR+	Kaikki	Kyllä	Peruste 1	Kyllä	<p>YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva yleissopimus: https://urly.fi/1x78</p> <p>Kansallinen toimintaohjelma: https://urly.fi/1tmq</p> <p>Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta (VANE) https://urly.fi/1xdP</p>	<p>Vammaisyleissopimuksen täytäntöönpanosta vastaavat ulkoministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö ja kansalaisjärjestöt. Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta (VANE) laatii toimintaohjelman, jossa määritellään vammaisyleissopimuksen edistämisen kansalliset tavoitteet, keinot ja seuranta. Täytäntöönpanosta raportoidaan vammaisten henkilöiden oikeuksien komitealle.</p> <p>YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien komitean hyväksytyä päätelmät ja suositukset, ulkoministeriö tiedottaa suosituksista ja jakaa ne viranomaisille, eduskunnalle, laillisuusvalvojille, Ihmisoikeuskeskukselle, tuomioistuimille sekä kansalaisjärjestöille. Suositukset esitellään valtion perus- ja ihmisoikeusverkostossa ja kukin ministe-</p>

						<p>riö vastaa suositusten täytäntöönpanosta omalla hallinnonalallaan.</p> <p>Valinnaisen pöytäkirjan kautta yksittäinen henkilö tai ryhmä voi tehdä valituksen vammaisten henkilöiden oikeuksien komitealle kokemastaan yleissopimuksella tunnustettujen oikeuksiensa loukkauksesta. Ao. pöytäkirjassa määrätään myös komitean aloitteesta tapahtuvasta vakavien loukkausten tutkimenettelystä.</p>
	EAKR, ESR+	Kaikki	Kyllä	Peruste 2	Kyllä	<p>Hallintoviranomainen noudattaa vammaisten oikeuksia koskevia säännöksiä ohjelman valintaperusteissa ja sisällyttää vammaisten oikeuksia koskevat varmistukset tietojärjestelmän tarkistuslistoihin koskien hankkeiden valintaa, loppuraportteja ja varmennuksia. Vammaisten oikeudet ovat hankkeiden vakiomuotoisia ehtoja. Hallintoviranomainen sisällyttää vammaisten oikeuksia koskevat varmistukset välittävien toimielinten</p>

							<p>työn ohjauksen ja valvonnan tarkistuslistoihin.</p> <p>Hallintoviranomainen laatii koulutussuunnitelman vammaisyleissopimuksen toimeenpanosta v. 2021-2027 sisältäen hankehakemuksiin, valintaprosessiin, luokittelu- ja seurantatietoihin sekä hankkeiden toteutukseen liittyvät koulutukset. Koulutuksissa tuetaan vammaisten kohderyhmälle syntyvää hanketoimintaa. Internetiin laaditaan tietopaketti hankehakijoille.</p> <p>Hallintoviranomaisen ohjeistuksessa ja koulutuksessa otetaan huomioon vammaisyleissopimuksen artiklan 9 ja 21 säännökset. Välittävät toimet käsittelevät tuensaajan kanssa aloituspalaverissa vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevat ehdot</p>
	EAKR, ESR+	Kaikki	Kyllä	Peruste 2a	Kyllä		<p>Hankkeita koskevat tiedot hallintoviranomainen saa tietojärjestelmästä, johon sisällytetään tarkistuslistat koskien hankkeiden valintaa, tuensaajien loppuraporttien yh-</p>

						<p>teydessä esittämää hankkeiden toteumaa, paikan päällä tehtäviä varmuksia ja tarkastuksia. Hallintoviranomainen saa tietoa vammaisyleissopimuksen noudattamisesta myös välittäviin toimielimiin kohdistamansa ohjauksen ja valvonnan kautta. Vammaisyleissopimuksen olennaisten säännösten noudattamista koskevat varmistukset sisällytetään välittävien toimielinten työn ohjausta ja valvontaa koskeviin tarkistuslistoihin. Hallintoviranomainen tarkistaa säännöllisesti ennen seurantakomitean kokousten materiaalin toimittamista tietojärjestelmän raportoinnin kautta, onko toimeenpanossa tullut esille tapauksia koskien vammaisyleissopimuksen noudattamatta jättämistä ja raportoi niistä seurantakomitealle. Vastaavasti hallintoviranomainen raportoi mahdollisista kanteluista tai valituksista asiaa koskien.</p> <p>Hallintoviranomainen kuvaa raportointijärjestelyt seurantakomitean</p>
--	--	--	--	--	--	---

							takomitealle ohjelman hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvauksessa.
--	--	--	--	--	--	--	--

Mahdollistavat edellytykset	Rahasto	Erityistaivoite	Mahdollistavan edellytyksen täyttyminen	Perusteet	Perusteiden täyttyminen	Viittaukset asiaa koskeviin asiakirjoihin	Perustelut
1.Kansallisen tai alueellisten älykkään erikoistumisen strategioiden hyvä hallinta	EAKR	2.1.1 Innovaatiot ja TKI-verkostot aluetalouden uudistamiseksi ilmastokestävällä tavalla 2.1.2 Pk-yritysten resursiivias kasvu ja kilpailukyky	Kyllä	1. Analyysi innovaatiotoiminnan haasteiden ml. innovaatioiden levittämisen pullonkauloista	Kyllä	Regional Innovation Scoreboard 2019 Suomen maaraportti 2020 TKI-tiekartta Strategiat https://urly.fi/1r4v https://urly.fi/1qBE https://urly.fi/1qBG https://urly.fi/1vkv https://urly.fi/1qBL https://urly.fi/1qlv https://urly.fi/1qLQ https://urly.fi/1qPG https://urly.fi/1qMk https://urly.fi/1qNb https://urly.fi/1qPN https://urly.fi/1qNd https://urly.fi/1vka https://urly.fi/1qNo https://urly.fi/1r4j https://urly.fi/1qNp https://urly.fi/1qNs https://urly.fi/1qPP https://urly	Keväällä 2020 hyväksytyssä kansallisessa TKI-tiekartassa määritellään tki-politiikan keskeiset painopisteet tuleville vuosille. Suomi on edelleen innovaatiojohtaja, mutta edellytykset innovaatio toimintaan vaihtelevat alueiden välillä. Älykkään erikoistumisen strategioissa (S3) määritellään alueen innovaatiotoiminnan haasteet, jotka ovat usein samoja kuin kansallisella tasolla, kuten yksityisen ja julkisen tki-rahoituksen matala taso sekä tutkimuksen ja elinkeinoelämän riittämätön yhteistyö. Strategioissa tunnistetaan mm. innovaatiotoiminnan keskittyneisyys tietyille toimijoille ja aloille sekä kehittämissympäristöjen, tukirakenteiden ja -palvelujen puutteet. Haasteena on tutkimustulosten muuntaminen markkinoille tuote-, palvelu-, prosessi- ja organisatorisiksi innovaatioiksi. Kansallisen ja kansainvälisen verkostoitumisen sekä, ketterien rahoitusinstrumenttien puute sekä riittämätön yhteistyö julkisen sektorin, tutki-

						y.fi/1qPE https://urly.fi/1qPJ https://urly.fi/1qPK	<p>muksen, elinkeinoelämän ja loppukäyttäjien välillä ovat myös keskeisiä haasteita.</p> <p>Haasteita on lisäksi alueellisten ja kansallisten toimenpiteiden yhteensovittamisessa.</p>
				2. Toimivaltainen alueellinen tai kansallinen älykkään erikoistumisen hallinnasta vastaava taho	Kyllä	<p>Laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastohankkeiden hallinnoinnista (7/2014) ALKE-laki (7/2014)</p> <p>¹ Viittaus säännöskohdaksiin perusteluihin</p> <p>ALKE-lakien uudistaminen</p> <p>Kohdassa 1 mainitut asiakirjat</p> <p>TKI-tiekartta</p>	<p>Maakunnan liitto vastaa maakunnan aluekehittämisen strategisen kokonaisuuden suunnittelusta ja yhteistyön koordinoinnista osana suunnittelua. Maakuntaohjelma perustuu maakunnan pitkän aikavälin strategisiin linjauksiin. Maakunnan liitot vastaavat aluetasolla älykkään erikoistumisen strategioista. S3 sisältyy maakuntaohjelmaan. Se voidaan laatia myös erillisenä maakuntaohjelmaan kuuluvana asiakirjana. S3:n tulee sisältää mahdollistavan edellytyksen kriteerit. ¹ S3 on keskeinen väline maakuntaohjelman toimeenpanon ohjauksessa.</p> <p>HVOn roolissa TEM seuraa S3:n toimeenpanoa. TEM ohjeistaa liittoja ja edistää yhdessä muiden sektoriministeriöiden kanssa esim. säännöllistä vuoropuhelua mm. maakuntien liittojen ja ELY-keskusten kanssa. Yhteistyössä voidaan käsitellä mm. temaattisia paino-</p>

						<p>tuksia, kansallisia ja kv -yhteistyömahdollisuuksia, seurantaa ja rahoituslähteitä.</p> <p>S3:n toimeenpanoa käsitellään osana aluekehityskeskusteluja ja tutkimus- ja innovaatiopolitiikan toimijoiden vuoropuhelussa. TKI-tiekartta antaa suuntaviivat kansallisen innovaatiopolitiikan ja S3:n yhteensovitukseen.</p>	
				<p>3.Strategian seuranta- ja arviointivälit, joilla arvioidaan strategisten tavoitteiden toteutumista</p>	<p>Kyllä</p>	<p>ALKE-laki (7/2014)</p> <p>² Viittaus lakiesitykseen</p> <p>ALKE-lakien uudistaminen</p> <p>Kohdassa 1 mainitut asiakirjat</p> <p>Arvioinnit https://urly.fi/1r57 https://urly.fi/1r58</p> <p>Seuranta https://urly.fi/1vkF https://urly.fi/1rqR https://urly.fi/1rqS https://urly.fi/1rrk http://www.satamitari.fi/</p>	<p>S3:n toimeenpanon onnistuneisuutta mitataan maakunnissa seuraamalla innovaatiotoiminnan ja elinkeinon kehitystä sekä hanketoiminnan vaikutusta. Sähköiset tietopalvelut sisältävät tilasto-, ennakointi – ja tutkimustietoa. Indikaattoreista mm. t&k-menot, liikevaihdon kehitys, kv-liiketoimintaa harjoittavat yritykset sekä patenttihakemusten ja kansallisen ja kv-rahoituksen määrä kuvaavat innovaatiotoiminnan tilaa.</p> <p>Strategioita seurataan ja arvioidaan osana maakuntaohjelman ja rakennerahasuunnitelman toimeenpanoa. Maakunnan liitto seuraa ja arvioi maakuntaohjelman toteuttamista yhteistyössä ohjelmaa toteuttavien viranomaisten kanssa. Tavoitteiden toimeenpanoa arvioidaan vähintään kerran ohjelmakauden aikana</p>

						https://urly.fi/1vkk https://urly.fi/1rqU https://urly.fi/1rqV https://urly.fi/1rqW https://urly.fi/1rrn https://urly.fi/1rro https://foresavo.fi/ https://urly.fi/1rrp https://urly.fi/1vjC https://urly.fi/1rqX https://urly.fi/1rqY https://urly.fi/1vkM https://lapinluotsi.fi/	<p>ulkopuolisen arvioitsijan toimesta.² Älykkään erikoistumisen tavoitteena on ohjata rakennerahastorahoituksen kohdistumista vaikuttavalla tavalla. Maakunnan yhteistyöryhmällä on tärkeä rooli S3:n ohjauksessa ja seurannassa.</p> <p>S3:n seuranta –ja arviointimekanismeja kehitetään mm. luomalla älykkään erikoistumisen hankkeille painopistekohtainen ja toimintamallien kehittämiseen perustuva seuranta.</p>
				4.Sidosryhmäyhteistyön toimivuus (yrittäjämäisen etsimisen prosessi)	Kyllä	<p>Laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista (7/2014) ALKE-laki (7/2014)</p> <p>³ Viittaus säännöskohdaksiin perusteluihin</p> <p>ALKE-lakien uudistaminen</p> <p>Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjel-</p>	<p>Maakuntaohjelman valmistellaan yhteistyössä kuntien, muiden viranomaisten sekä alueiden kehittämiseen osallistuvien yhteisöjen ja järjestöjen sekä muiden toimijoiden kanssa. Lapin maakunnassa saamelaiskulttuuria koskevan osan valmistelee saamelaiskäräjät. ³</p> <p>Myös S3 laaditaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Sidosryhmien haastattelut, seminaarit, kyselyt ja kuulemistilaisuudet ovat tyypillisiä osallistumistapoja.</p> <p>Strategioiden laadinnassa ja toimeenpanossa tärkeässä roolissa ovat erilaiset</p>

						<p>mien ympäristövaikutusten arvioinnista (8.4.2005/200)</p> <p>SOVA-laki</p> <p>Kohdassa 1 mainitut asiakirjat</p>	<p>työryhmät ja verkostot. Yhteistyö sidosryhmien kanssa on yrittäjämäisen etsimisen (entrepreneurial discovery process, EDP) -prosessiin perustuvaa ja jatkuvaa toimeenpanon eri vaiheissa. Sidosryhmien sitoutuminen on seurausta koetusta lisäarvosta ja perustuu vapaaehtoisuuteen. Liitot tapaavat säännöllisesti alueen innovaatiotoimijoita ja painopistealojen sisällä suunnitellaan ja toteutetaan toimenpiteitä yhteistyössä. Hyviä käytäntöjä osallistamiseen opitaan ja kehitetään epävirallisissa kollegaverkostoissa. EDP-prosessia kehitetään edelleen hyödyntäen päättyvän ohjelmakauden oppeja.</p>
				5.Toimenpiteet, jotka ovat tarpeen kansallisen tai alueellisen tutkimus- ja innovaatiojärjestelmien kehittämiseksi	Kyllä	<p>Kohdassa 1 mainitut asiakirjat</p> <p>ALKE-lakien uudistaminen</p> <p>Suomen maaraportti 2020</p> <p>TKI-tiekartta</p>	<p>Perustana toimenpiteiden suunnittelussa ovat maaraportti, maakohtaiset suositukset ja muut erityisarvioinnit.</p> <p>Innovaatiotoiminnan kehittämisen toimenpiteinä strategioissa ovat tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden, elinkeinoelämän ja kansalaisyhteiskunnan välisen yhteistyön edistäminen sekä innovaatioympäristöjen-, alustojen –ja prosessien kehittäminen. Digitalisaation hyödyntäminen, innovaatiotoiminnan fasiliteettien sekä yhteisten toimintatapojen kehittäminen EDP-lähestymistavan mukaisesti ovat keskeisiä toimia. Suuryritysten ja pk-yritysten välistä yhteistyötä</p>

						<p>vahvistetaan ja kasvuyrittäjyyttä tuetaan.</p> <p>Alueet osallistuvat yliaalueelliseen ja kv-yhteistyöhön kehittääkseen innovaatiojärjestelmiään ja elinkeinotoimintaansa strategisissa arvoketjuissa.</p> <p>Kansallisessa TKI-tiekartassa määritellään tki-politiikan keskeiset painopisteet tuleville vuosille. Kansallisen ja alueellisen innovaatiopolitiikan yhteensovitusta vahvistetaan lisäämällä yhteistyötä eri toimijoiden ja tasojen välillä mm. jatkuvan vuoropuhelun keinoin. (kts. kriteeri 2).</p>
			6.Toimenpiteet, joilla tuetaan teollisuuden ja toimialojen muutosta	Kyllä	<p>Laki alueiden kehittämisestä ja rakennerrahastotoiminnan hallinnoinnista (7/2014) ALKE-laki (7/2014)</p> <p>ALKE-lakien uudistaminen</p> <p>Kohdassa 1 mainitut asiakirjat</p> <p>https://urly.fi/1vkF https://urly.fi/1rqR https://urly.fi/1rqS https://urly.fi/1rrk http://www.satamit-tari.fi/</p>	<p>Toimialojen murrosta tuetaan kansallisilla määrärahoilla, rakennerrahastovaroilla sekä muista EU-ohjelmista haettavilla rahoituksilla.</p> <p>Maakunnissa ennakoidaan aktiivisesti elinkeinotoiminnan tulevaisuudennäkymiä ja koulutustarpeita. S3:ssa määritellään toimia, jotka tukevat toimialojen muutosprosessia. Murrosta edistäviä toimia ovat mm. teknologioiden hyödyntäminen innovaatio- ja liiketoiminnassa, yritysten uusiutumisen tukeminen, jalostusarvon nostaminen, koulutusresursien ja työllisyyskehkeiden kohdentaminen työvoimaa tarvitseville aloille, alueellisten ennakointijärjestelmien kehittä-</p>

						https://urly.fi/1vkK https://urly.fi/1rqU https://urly.fi/1rqV https://urly.fi/1rqW https://urly.fi/1rrn https://urly.fi/1rro https://foresavo.fi/ https://urly.fi/1rrp https://urly.fi/1vjC https://urly.fi/1rqX https://urly.fi/1rqY https://urly.fi/1vkM https://lapinluotsi.fi/	<p>minen ja yritysten vientiosaamisen tukeminen. Investoinnit innovaatioympäristöjen kehittämiseen luovat edellytyksiä toimialojen uudistumiselle.</p> <p>Investoinnit vähähiilisiin teknologioihin ja liiketoimintaan monipuolistavat aluetaloutta. Myös uuden innovatiivisen yrityäjyden tukeminen ja yritysten välinen tiedonsiirto on tärkeää.</p> <p>Murrokseen vastataan alueen vahvuuksien ja erityispiirteiden pohjalta. Toimilla on vahva yhteys kansainvälistymisen ja innovaatiotoiminnan kehittämisen toimiin.</p>
				7.Toimenpiteet yhteistyön kehittämiseksi kansainvälisten kumppaneiden kanssa valituilla älykkään erikoistumisen painopistealoilla	Kyllä	ALKE-laki (7/2014) ⁴ Viittaus lakiesitykseen ALKE-lakien uudistaminen Kohdassa 1 mainitut asiakirjat Kansainvälinen yhteistyö: https://urly.fi/info/1r5f https://urly.fi/1r5b	<p>Maakunnan liiton tehtävänä on edistää maakunnan kansainvälisiä yhteyksiä.⁴ S3-strategiat tarjoavat tukea kansainväliseen verkostoitumiseen, osaamisen vahvistamiseksi ja alueen toimijoiden liittämisestä yliaalueellisiin arvoverkostoihin painopistealoihin perustuen. Kansainvälistymisen kannalta ulkopuolinen, esim. EU-rahoitusohjelmista saatava rahoitus kansainvälisiin hankkeisiin on keskeisessä roolissa. Lisäksi komission S3 -alustat ja yhteistyösopimukset muiden maiden alueiden kanssa ovat tärkeitä. Maakunnissa osallistutaan Euroopan eri alueiden kanssa yhteistyöohjelmiin ja kv-</p>

						https://urly.fi/1r5h https://urly.fi/1r5T https://urly.fi/1rrY https://urly.fi/1r5i https://urly.fi/1r5k https://urly.fi/1r5l https://urly.fi/1rrZ https://urly.fi/1r5o https://urly.fi/1r5p https://urly.fi/1rs0 https://urly.fi/1r5r https://urly.fi/1r5s https://urly.fi/1r5w https://urly.fi/1r5y https://urly.fi/1r5U https://urly.fi/1r5Z	<p>yhteistyöhankkeisiin. Kansainvälisessä yhteistyössä opitaan hyviä käytäntöjä ja kehitetään yhteistyössä ratkaisuja innovaatiotoiminnan kehittämiseen.</p> <p>Kansainvälisyys on useissa strategioissa läpileikkaava teema ja osassa maakuntia on omia strategioita sen tueksi. Riittävien resurssien turvaaminen, kv-kumppanuuksien luonti, kansainvälistymispalvelujen vahvistaminen, kansainvälisen kilpailukyvyyn vahvistaminen uusien teknologioiden ja uusien markkinoiden tuntemuksen lisääminen ovat tärkeitä toimia.</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

Mahdollistavat edellytykset	Rahasto	Erityistaivoite	Mahdollistavan edellytyksen täyttyminen	Perusteet	Perusteiden täytyminen	Viittaukset asiaa koskeviin asiakirjoihin	Perustelut
Strateginen toimintapolitiittinen kehys aktiivista työvoimapolitiikka varten	ESR	4.1.1	Kyllä	1. Työnhakijoiden profilointia koskevat järjestelyt ja heidän tarpeidensa arviointi, mukaan lukien väylät yrittäjyyteen	Kyllä	<p>L julk. työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012) https://urly.fi/1AJi</p> <p>TE-palvelut https://urly.fi/17I7</p>	Tarjottava palvelu pohjautuu vähintään 3 kk määräajoin päivitettävään palvelutarpeen arviointiin ja yksilölliseen työllistymissuunnitelmaan. Arvioinnissa käytetään myös pitkäaikaistyöttömyyden riskiä ennustavaa mallia. Suunnitelmaan kirjataan tavoitteet ja sovitut toimet. Suunnitelma ym. asiakastiedot ovat asiakaspalvelujärjestelmässä

					<p>Valtioneuvoston asetus julk. työvoima- ja yrityspalvelusta (1073/2012) https://urly.fi/1tvU</p> <p>TEMin ohje julk. työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain ja asetuksen soveltamisesta https://urly.fi/1af9</p> <p>TyöttömyysturvaL https://urly.fi/1two</p> <p>L työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta https://urly.fi/1twq</p> <p>L kotoutumisen edistämisestä (1386/2010) https://urly.fi/1twr</p> <p>L kuntouttavasta työtoiminnasta https://urly.fi/1twt</p>	<p>(URA). TE-toimisto ohjaa tarvittaessa asiakkaan esim. muiden viranomaisten palveluihin, esim. terveystarkastukseen.</p> <p>Monialaisina palveluina tarjotaan työllistymistä edistävää yhteispalvelua (TYP), maahanmuuttajien kotoutumispalveluja sekä kuntouttavan työtoiminnan lain mukaisia palveluja ao. kohderyhmiin kuuluville. Palvelutarve ja palvelut kirjataan yksilölliseen suunnitelmaan, jossa osapuolina ovat asiakas, TE-toimisto, kunta ja TYP mallissa myös Kansaneläkelaitos.</p> <p>TE-toimisto selvittää kiinnostuksen yrittäjyyteen ja itsensä työllistämiseen sekä välittää tietoa ja neuvoo yritystoiminnan aloittamisessa. Tarvittaessa voidaan hankkia yrittäjävalmiuksien/yrittäjyyden edellytysten arviointeja.</p>
				2. Tiedot uusista avoi-	Kyllä	Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012)

				<p>mista työpaikoista ja työmahdollisuuksista ottaen huomioon työmarkkinoiden tarpeet</p>	<p>https://urly.fi/1tvG</p> <p>TE-palvelut http://www.te-palvelut.fi/te/fi/</p>	<p>Työ- ja elinkeinoviranomainen on velvollinen julkaisemaan ja välittämään tietoa avoimista työpaikoista.</p> <p>Työpaikkailmoituksen voi jättää TE-toimiston tietojärjestelmään tai Avoimet työpaikat -palveluun, jolloin se näkyy myös EU:n yhteisessä työpaikkatiedostossa (EURES).</p> <p>Avoimet työpaikat internet palvelu https://paikat.te-palvelut.fi/tpt/ on Suomen käytetyin rekryointipalvelu.</p> <p>Kehitteillä oleva uusi palvelu 'Työmarkkinatori' on hakupalvelu, jossa työpaikkoja etsitään ja haetaan sinne luotavan osaamisprofiilin avulla. https://ko-keile.tyomarkkinatori.fi/Etusivu. Työmarkkinatori on kokeilukäytössä ja se valmistuu vaiheittain vuosien 2020-2021 aikana.</p> <p>Tilastot avoimista ja täytetyistä työpaikoista julkistetaan kuukausittain ja vuositasolla. https://www.temtyollisyyskat-saus.fi/graph/tkat/tkat.aspx</p> <p>Ammattibarometrissä työ- ja elinkeinotoimistot arvioivat asiantuntemuksensa perusteella keskeisten ammat-</p>
--	--	--	--	---	---	---

							<p>tien kehitysnäkymiä lähitulevaisuudessa. Ammattibarometri laaditaan kaksi kertaa vuodessa.</p>
				<p>3. Järjestelyt, joilla varmistetaan, että sen suunnittelu, täytäntöönpano, seuranta ja tarkastelu toteutetaan tiiviissä yhteistyössä asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa</p>	<p>Kyllä</p>	<p>Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012) https://urly.fi/1tvG</p> <p>Valtioneuvoston asetus julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (1073/2012) https://urly.fi/1tvU</p> <p>Laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010) https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101386</p>	<p>Työmarkkinoiden toimivuutta edistetään kuntien, työmarkkinajärjestöjen, työnantajien sekä kansalaisten kanssa. TE-hallinnon alue ja paikallistason yhteistyössä työvoima- ja yrityspalvelu –neuvottelukunta tukee mm. työvoima- ja yrityspalvelun suunnittelua.</p> <p>Maahanmuuttajien kotouttamisessa paikallistasolla yhteistyötä tekevät kunta, TE-toimisto, poliisi ja järjestöt neuvottelukunnassa, joka kehittää kotouttamista ja edistää etnisiä suhteita. Alueellisen maahanmuuttoasiain toimikunnan asettaa ELY-keskus. Myös ministeriöt tekevät yhteistyötä.</p> <p>Työ-, koulutus- ja elinkeinoasiain neuvosto on TEMin ja OKMn yhteinen asiantuntijaelin. Se käsittelee mm. työ- ja koulutuspolitiikan haasteita ja strategioita. Puheenjohtajana on työministeri tai opetusministeri. 14 jäsentä edustavat viranomaisia ja eri työelämän järjestöjä. https://valtioneuvosto.fi/paatokset/paatos?decisionid=0900908f8058f1c9</p>

							Työmarkkinajärjestöjä osallistetaan työryhmissä ja lausuntokierroksilla myös lainsäädännön valmisteluun.
				4. Aktiivisen työvoimapolitiikan seuranta-, arviointi- ja tarkastelujärjestelyt	Kyllä	<p>Työnvälitystilasto https://tem.fi/tyollisyyskatsaus-ja-tyonvalitystilasto</p> <p>Selvityksiä https://tem.fi/julkaisu?pu-bid=URN:ISBN:978-952-327-464-8</p>	<p>TEMin tilastot pohjautuvat TE-toimistojen asiakaspalvelujärjestelmään (URA) Tilastoja laaditaan rekisteröityneistä työnhakijoista ja TE-toimistoihin ilmoitettuihin avoimista työpaikoista sekä työvoimapolitiittisista palveluista. Taustatietoja on käytettävissä laajasti, kuten työtömyyden kesto ja ikä. TEM asiantuntijoista on koottu vaikutusarviointin tukiverkosto.</p> <p>TEM Työllisyyskatsauksessa julkaistaan kuukausittain kaikille avoimia tilastoja. Hallinnonalan asiantuntijat käyttävät suoraan käyttötilastoja, valmiita tilastoja ja aikasarjoja. Ad hoc tarpeisiin tehdään tilastopöytätyötä suoraan tietokannasta. Tilastot kootaan kuukausittain, kolmannesvuosittain ja vuosittain.</p> <p>TEM rahoittaa selvityksiä, evaluointeja ja muita tutkimuksia. Lisäksi käytetään valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoimintaa, jossa toteutetaan mm. laajoja vaikuttavuustutkimuksia. Tutkimuksia käynnistyy vuosittain ja ad hoc tarpeisiin.</p>

							Julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen määrärahojen allokointi, tulostavoitteet ja -indikaattorit päätetään vuosittain tulosprosessissa, jolloin käytetään alueellisia tilastoja.
				5. Nuorten työllisyyttä edistävien tukitoimien osalta laatuvaatimuksiin ja näyttöön perustuvat, kohdennetut väylät nuorille, joilla ei ole työtä tai koulutuspaikkaa, mukaan lukien tiedotustoimenpiteet, ja ottaen huomioon oppisopimuskoulutuksen ja harjoittelun laatuvaatimukset, myös nuorisotakuujärjestel-	Kyllä	<p>Nuorisolaki (1285/2016) https://urly.fi/1AkY</p> <p>Työelämässä oppiminen https://urly.fi/1AJy</p> <p>Ohjaamot https://urly.fi/1Alf</p> <p>Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma vuosille 2020-2023 https://urly.fi/1AJG</p> <p>Pääministeri Marinin hallitusohjelma. https://valtio-neuvosto.fi/marinin-hallitus/hallitusohjelma</p>	<p>Nuorisolaissa säädetään mm. etsivästä nuorisotyöstä, työpajatoiminnasta sekä kuntien ohjaus- ja palveluverkostosta. Laissa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta säännellään TE-palveluista.</p> <p>Hallitusohjelmassa alle 25-vuotiaalle nuorelle tai alle 30-vuotiaalle valmistuneelle taataan työ-, työharjoittelu-, työkokeilu-, työpaja-, oppisopimus- tai kuntoutuspaikka 3 kk:n aikana työttömyyden alkamisesta. Ohjaamo-palvelua sekä nuorten työpajatoimintaa vahvistetaan.</p> <p>Valtion nuorisotyön ja -politiikan ohjelmassa edistetään kasvu- ja elinoloja sekä määritellään nuorisotyön ja -politiikan tavoitteet ja toimenpiteet. Poikkiallinen, alle 29-vuotiaisiin kohdistuva ohjelma on nelivuotinen (nuorisolaki) ja hyväksytty ohjelma on laadittu vuosiksi 2020-2023.</p>

				mien täytän- töönpanon yh- teydessä		Hallituksen toimin- tasuunnitelma 7.10.2019 http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161823/Hallituksen_toimintasuunnitelma.pdf?sequence=4&isAllowed=y	Oppisopimus on osa ammatillisen koulutuksen järjestelmää (OKM). Hallitusohjelman mukaan oppisopimusopiskelua ensimmäisen työpaikan saamiseksi sekä uudelleen kouluttautumisen ja aikuiskoulutuksen väylänä lisätään. Lisäksi uudistetaan korvauksia työnantajan hallinnollisen taakan keventämiseksi.
--	--	--	--	---	--	--	---

Mahdollistavat edellytykset	Rahasto	Erityistavoite	Mahdollistavan edellytyksen täytyminen	Perusteet	Perusteiden täytyminen	Viittaukset asiaa koskeviin asiakirjoihin	Perustelut
Koulutusjärjestelmän strategiset toimintapoliittiset puitteet kaikilla tasoilla.	ESR	4.2.2 Edistetään elinikäistä oppimista, etenkin joustavia jatko- ja uudelleen-	<u>Kyllä</u> /Ei	Peruste 1 Näyttöön perustuvat järjestelmät ammattitaito-	<u>Kyllä</u> /Ei	Osaamisen ennakointifoorumi https://bit.ly/39fKFmA ja esite englanniksi https://bit.ly/3amPHit	Opetushallitus tekee hallituskausiksi osaamistarpeen valtakunnallista ennakointia sekä virastona että Osaamisen ennakointifoorumissa. Valtioneuvoston yhteinen elin työ-, koulutus- ja elinkeinoasian neuvosto koordinoi. TEM ja OKM tehtävää ennakointityötä.

		<p>koulutusmahdollisuuksia kaikille, ottaen huomioon digitaaliset taidot, ennakoidaan muutoksia ja uusia osaamistarpeita työmarkkinoiden tarpeiden pohjalta, helpotetaan uranvaihdoksia ja edistään ammatillista liikkuvuutta</p>	<p>tarpeiden ennakointia ja ennustamista varten sekä mekanismit tutkinnon suorittaneiden sijoittumisen seuraamiseksi ja kaikenikäisille oppijoille tarkoitetut palvelut laadukkaan ja tehokkaan ohjauksen varmistamiseksi</p> <p>A</p>	<p>TKE-neuvosto https://bit.ly/39hRqnN Korkeakoulutuksen rahoitusmallit https://bit.ly/2vR4Cmb</p> <p>Ammatillisen koulutuksen rahoitusmallit https://bit.ly/39nl7To</p> <p>Vipunen.fi</p> <p>Korkeakoulujen uraseuranta englanniksi https://bit.ly/2Jdn19b</p> <p>Koulutuksen laadun arviointi https://karvi.fi/</p> <p>Ohjauspalvelut https://bit.ly/2Jg4NdF</p>	<p>Yhtenä korkeakoulujen ja ammatillisen koulutuksen perusrahoituksen kriteerinä on tutkinnon suorittaneiden sijoittuminen työelämään. Sijoittumistietoja seurataan opetushallinnon tietopalvelusta Vipunen.fi. Aarresaari-verkosto tekee korkeakoulujen uraseurantaa.</p> <p>Kansallinen koulutuksen arviointikeskus KARVI vastaa varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen kansallisesta arvioinnista. Kaikki KARVIN arviointiraportit ovat julkisia ja ladattavissa KARVIN nettisivuilta.</p> <p>Ohjausta saa oppilaitoksissa, korkeakouluissa ja moniammatillisissa Ohjaamokeskuksissa.</p>
--	--	---	--	--	--

						<p>Opintojen ohjaus ammatillinen koulutus https://bit.ly/33LiHOk</p> <p>Opintojen ohjaus lukiio https://bit.ly/33M9ipT</p> <p>Opintopolku.fi https://bit.ly/2WLzPCm</p>	
				<p>Peruste 2</p> <p>Toimenpiteet, joilla varmistetaan yhtäläinen pääsy laadukkaaseen, olennaiseen ja osallistavaan koulutukseen, sii-</p>	Kyllä/Ei	<p><u>OKM</u></p> <p>https://minedu.fi/etusivu</p> <p>https://bit.ly/33M9ohf</p> <p><u>Ammatillisen koulutuksen järjestäminen</u></p>	<p>Eri koulutusasteiden lainsäädännöllä varmistetaan opiskelijoiksi hakeutuvien tasa-arvoinen kohtelu.</p> <p>Järjestämis lupamenettelyllä varmistetaan ammatillisen koulutuksen valtakunnallinen rakenne ja saatavuus. Opetushallitus kehittää ammatillisen koulutuksen laadunhallintaa ja tukee koulutuksen järjestäjiä laadunhallinnan kehittämisessä.</p> <p>Ammatillisessa koulutuksessa jokaiselle koulutuksen aloittavalle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma, jossa suunnitellaan, millaista osaamista opiskelija tarvitsee sekä miten sitä hankitaan.</p>

				<p>hen osallistuminen ja koulutuksen suorittaminen sekä avaintaitojen hankkiminen kaikilla tasoilla, myös korkea-asteen koulutuksessa</p>	<p>https://bit.ly/3P8LmV</p> <p>https://bit.ly/2WLv1g4</p> <p><u>Korkeakoulujen tutkimuksen visio 2030</u></p> <p>https://bit.ly/3bpyk0A</p> <p>Tutkintojen viitekehukset</p> <p>https://bit.ly/3dt717n</p> <p>Tutkintojen viitekehys, asetus</p> <p>https://bit.ly/2WMyz1E</p>	<p>Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030 toimenpiteillä parannetaan muun muassa koulutukseen pääsyä. Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelmalla (valmisteilla) tuetaan koulutuksen alueellista ja sosiaalista sekä saavutettavuutta. Korkeakoulututkintojen osaamistavoitteet avataan tutkintojen viitekehysjärjestelmässä.</p> <p>Peruspalveluiden arviointi valmistuu vuonna 2020</p>
--	--	--	--	---	---	---

				<p>Peruste 3</p> <p>Koordinointimekanismit kaikilla koulutustasoilla, myös korkea-asteen koulutuksessa, ja selkeä vastuunjako asiaankuuluvien kansallisten ja/tai alueellisten elinten kesken</p>	<p>Kyllä/Ei</p>	<p>Suomen koulutusjärjestelmä: https://mi-nedu.fi/koulutusjarjestelma</p> <p>Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvat https://bit.ly/3dyx2SG</p> <p>Ammattikorkeakoulujen sopimukset https://bit.ly/2WJNqKj</p> <p>Yliopistojen sopimukset https://bit.ly/3aosnkC</p>	<p>Suomen koulutusjärjestelmä ryhmitellään koulutusasteisiin. Eri koulutusasteilla koulutuksen järjestämisen vastuu vaihtelee. Kunnat vastaavat pääosin koulutuksen järjestämisestä varhaiskasvatuksesta perusopetukseen. Toisen asteen ja korkea-asteen koulutuksen järjestämistä ohjataan järjestämisluvilla ja tulossopimuksin.</p> <p>Suomen tutkintojen viitekehys kuvaa kansalliseen koulutusjärjestelmään kuuluvat tutkinnot, oppimäärät ja muut laajat osaamiskokonaisuudet. Viitekehys kattaa muun muassa yleissivistävän koulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja korkea-koulutuksen. Viitekehyksessä kuvattu osaaminen on määritelty valtioneuvoston asetuksessa, ja kuvaukset vastaavat eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten vaatavuustasoja.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa koulutuksen lainsäädännöstä, joka ohjaa koulutuksen järjestämistä eri koulutusasteilla</p> <p>Opetushallitus antaa varhaiskasvatussuunnitelmien, opetussuunnitelmien sekä</p>

						tutkintojen perusteet, jotka ohjaavat opetuksen ja koulutuksen toteuttamista.	
				Peruste 4 Strategisen toimintapolitiittisen kehysten seuranta, arviointia ja uudelleentarkastelua koskevat järjestelyt	Kyllä/Ei	<p>Marinin hallitusohjelma: https://valtioneuvosto.fi/marinin-hallitus/hallitusohjelma</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriön strategia: https://minedu.fi/julkaisu?pubid=URN:ISBN:978-952-263-628-</p>	<p>Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintaa ohjaavat hallituksen linjaukset, joiden pohjalta ministeriö valmistelee asioita.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriön strategia 2030 on virkamiesnäkemys asioista, joihin ministeriössä ja sen hallinnonalalla tulee keskittyä hallituskautta pidemmällä ajalla.</p> <p>Opetushallitus antaa varhaiskasvatussuunnitelmien, opetussuunnitelmien sekä tutkintojen perusteet, jotka ohjaavat opetuksen ja koulutuksen toteuttamista.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö tulossopii eri koulutusasteiden toimijoita tulossopimuksilla tai järjestämisluvilla.</p>
				Peruste 5 Toimenpiteet, jotka kohdistuvat vähän koulu-	Kyllä/Ei	<p>Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvat https://bit.ly/2vMRRZE</p> <p>Opintopolku.fi</p>	<p>Ministeriön ohjausmekanismit ja eri koulutusasteiden substanssilainsäädäntö (mm. koulutuksen aikainen tuki ja ohjaus, opintojen ohjaus, valmentavat koulutukset)</p> <p>Osa ammatillisesta koulutuksesta järjestetään työvoimakoulutuksena työttömille ja työttömyysuhan alaisille.</p>

				<p>tettuihin matalan osaamistason aikuisiin, jotka ovat sosioekonomisesti heikommassa asemassa, sekä taitojen parantamisen väylät</p>	<p>https://bit.ly/2UF2oyu</p> <p>Ammatilliseen koulutukseen valmistava koulutus https://bit.ly/3alLwn1</p> <p>Ammatillisen koulutuksen tuki ja ohjaus https://bit.ly/3dt7PsV</p> <p>Vapaan sivistystyön ylläpitämisluvut https://minedu.fi/vapaa-sivistystyo</p> <p>Jatkuva oppiminen https://minedu.fi/jatkuva-oppiminen</p>	<p>Ammatillisen koulutuksen opiskelijalla on oikeus erityiseen tukeen, jos hän oppimisvaikeuksien, vamman, sairauden tai muun syyn vuoksi tarvitsee pitkäaikaista tai säännöllistä erityistä oppimisen ja opiskelun tukea. Tavoitteena on, että tuen avulla opiskelija saavuttaa tutkinnon tai koulutuksen perusteiden mukaisen ammattitaidon ja osaamisen.</p> <p>Jatkuvan oppimisen parlamentaarinen uudistuksen tavoitteena on vastata työelämän muutoksista aiheutuviin osaamistarpeisiin. Erityisenä kohderyhmänä uudistuksessa on tunnistettu henkilöt, joilla on matala osaamistaso ja jotka eivät haakeudu uudistamaan osaamistaan.</p>
--	--	--	--	---	--	---

				Peruste 6	<u>Kyllä/Ei</u>	<p>https://bit.ly/39g4xG5 Korkeakouluhenkilöstön muutosjohtamiseen ja hyvinvoinnin ja osaamisen kehittämiseen tähtäävä ohjelma https://bit.ly/2JfcwZo</p> <p>Opetustoimen henkilöstön täydennyskoulutus https://bit.ly/39p0LKx</p>	<p>Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama Opettajankoulutusfoorumi uudistaa opettajien perus-, perehdyttämisen ja täydennyskoulutusta. Opettajankoulutusfoorumin laatima Opettajankoulutuksen kehittämisohjelma linjaa tavoitteet ja toimenpiteet, joilla suomalainen opettajankoulutus säilyy vahvana, vetovoimaisena ja kansainvälisesti arvostettuna. Kehittämisohjelman tavoitteiden toteutumista edistään opettajankoulutuksen kehittämissankkeissa.</p> <p>Korkeakoulupedagogiikan ja ohjauksen kehittämisohjelma kehittää opettajien digipedagogista osaamista.</p>
				Peruste 7	<u>Kyllä/Ei</u>	<p>Opetus- ja kulttuuriministeriön kansainvälinen yhteistyö: https://minedu.fi/kv</p>	<p>Opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee toimialaansa kuuluvat linjaukset ja sopimukset kansainvälisten järjestöjen, neuvostojen ja muiden organisaatioiden yhteistyötä varten.</p>

				den ja henkilöstön liikkuvuutta ja koulutuksen tarjoajien kansainvälistä yhteistyötä, muun muassa oppimistulosten ja tutkintojen tunnustamisen kautta		OPH kansainvälistyminen ja vaihto-ohjelmat https://bit.ly/2vTLVhG OPH tutkintojen tunnustaminen https://bit.ly/39qRFgl	Opetushallitus edistää liikkuvuutta, koordinoi kansainvälisiä vaihto-ohjelmia ja tutkintojen tunnustamista.
Kansallinen strateginen sosiaalista osallisuutta ja köyhyyden vähentämistä koskeva toimintapoliittinen kehys	ESR +	4.3.1 Aktiivisen osallistamisen edistäminen, myös yhtäläisten mahdollisuuksien ja aktiivisen osallistumisen edistämiseksi, ja työllistettävyyden parantaminen	Kyllä	Peruste 1 Näyttöön perustuva analyysi köyhyydestä ja sosiaalisesta syrjäytymisestä, mukaan luetuna lasten köyhyys, asunnottomuus, alueellinen ja koulutuksellinen eriytyminen, rajoitettu pääsy	<u>Kyllä</u>	Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kyselytutkimukseen perustuva julkaisu: ”Työelämän ulkopuolella olevien osallisuus ja hyvinvointi. Kyselytutkimuksen tuloksia. 2018. http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-119-5	Sosiaalisen osallisuuden edistämisen koordinaatiohanke – Sokra on toteuttanut kyselytutkimuksen, jonka avulla kerätään tietoa heikoimmassa asemassa olevien työikäisten hyvinvoinnista ja osallisuudesta . Kysely järjestettiin syksyllä 2017 ja ensimmäisiä tulokset julkaistiin kesäkuussa 2018. Kesäkuussa 2018 julkaistussa työpaperissa esitellään kyselytutkimuksesta saadut karkeat tulokset koskien työelämän ulkopuolella olevien kokemaa osallisuutta, hyvinvointia, terveyttä, aktiivisuutta ja taloudellista tilannetta. Tulevissa tutkimuksissa syvennetään työpaperissa kerrottuja havaintoja ja tarkastellaan esimerkiksi taustatekijöi-

				<p>olennaisiin palveluihin ja infrastruktuuriin, ja muita heikommassa asemassa olevien henkilöiden erityistarpeet</p>		<p>den kuten sukupuolten, iän tai koulutustason vaikutusta osallisuuden kokemukseen ja hyvinvointiin.</p> <p>Lisäksi keskitytään osoittimien ja osallisuuden välisiin yhteyksiin. Siihen tarvitaan osallisuusindikaattoria, jota validoidaan. Myös osaan muista kysymys- ja väitepattereista ilmeni kehittämisen tarvetta, ja osan kehittämistarve ilmenee tilastollisten analyysien myötä.</p>
--	--	--	--	---	--	---

				<p>Peruste 2</p> <p>Toimenpiteet eriytymisen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi kaikilla aloilla, esimerkiksi tarjoamalla muita heikommassa asemassa oleville, myös maahanmuuttajille, riittävää tulotukea, osallisuutta edistävät työmarkkinat ja laadukkaiden palveluiden käyttömahdollisuus</p>	<p><u>Kyllä</u></p>	<p>Marinin hallituksen hallitusohjelman kirjaus köyhyyden ja osattomuuden vähentämisestä. http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-808-3</p> <p>Sosiaali- ja terveysministeriössä on valmisteilla Valtioneuvoston periaatepäätös Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisestä (luonnos, ei vielä hyväksytty)</p>	<p>Marinin hallituksen hallitusohjelma OSALLISTAVA JA OSAAVA SUOMI – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta. Strategiakokouksissa</p> <p>3.6 Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi – on kirjaus köyhyyden ja osattomuuden vähentämisestä. Köyhyys- ja syrjäytymisriski koskettaa ihmisiä entistä laajemmin. Hallitus puuttuu tähän määrätietoisesti. Erityisesti eläkeläisten ja lapsiperheiden köyhyyttä ja köyhtymistä vähennetään kehittämällä samanaikaisesti etuuksia ja palveluita. Tavoitteena on huolehtia kaikkien suomalaisten elintason kehityksestä ja tasaisemmasta tulonjaosta. Otetaan huomioon entistä paremmin huono-osaisuuden riskitekijät ja huono-osaisuuden ylisukupolvisuus. Kohdennetaan vaikuttavia palveluita riskiryhmille aikuissosiaalityötä kehittämällä.</p> <p>Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen periaatepäätöksellä hallitus linjaa niitä pitkän aikavälin toimia, joilla suomalaisten hyvinvoinnin ja terveyden eriarvoisuus saadaan vähenemään vuoteen 2030 mennessä. Hallituksen päämääränä on turvata suomalaisten kestävä hyvinvointi kaikissa väestö- ja ikäryhmissä. Tämä voi toteutua, kun ihmiset voivat mahdollisimman hyvin, heillä</p>
--	--	--	--	--	---------------------	--	---

						on hyvä opiskelu-, työ- ja toimintakyky ja he kokevat voivansa vaikuttaa omiin asioihinsa
				Peruste 3 Toimenpiteet, joilla tuetaan siirtymistä laitospohjaisesta hoidosta yhteisöperustaisen hoidon käyttöön		<i>Täydennetään myöhemmin</i>
				Peruste 4 Järjestelyt, joilla varmistetaan, että sen suunnittelu, täytäntöönpano, seuranta ja tarkastelu toteutetaan tiiviissä yhteistyössä työmarkkinaosapuolten ja asiaankuuluvien		<i>Täydennetään myöhemmin</i>

				kansalaisyh- teiskunnan järjestöjen kanssa			
--	--	--	--	---	--	--	--

